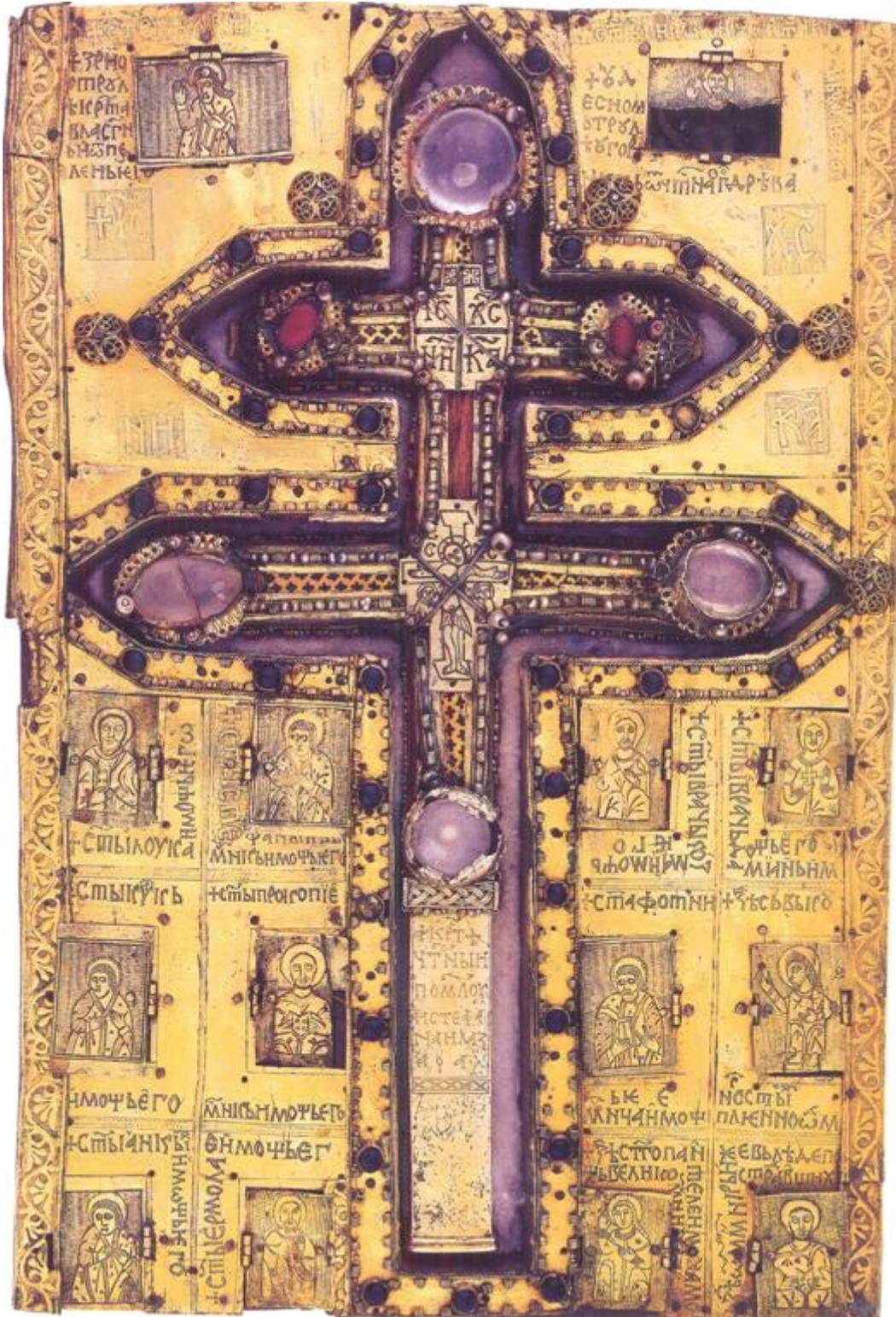
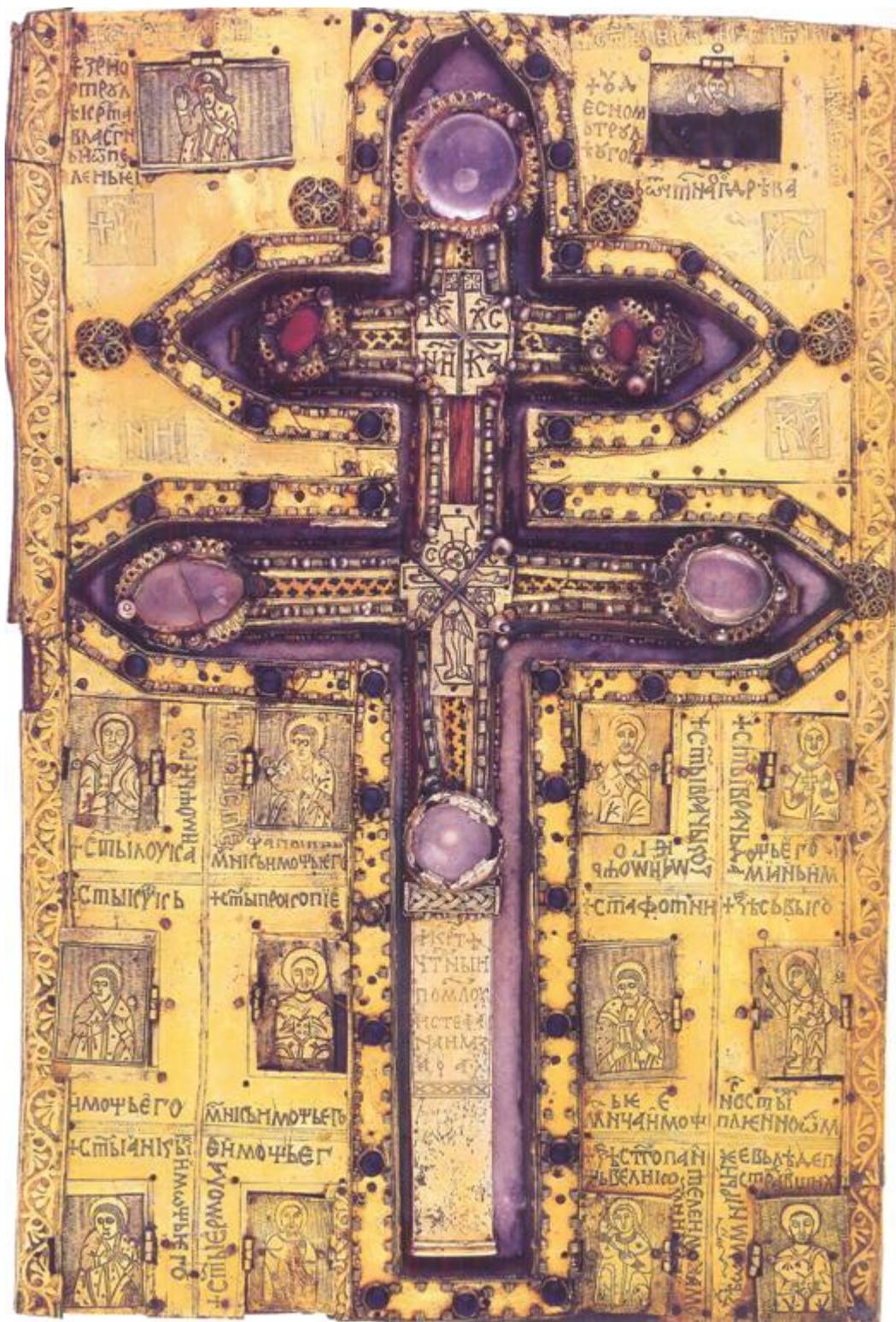

Το Τίμιον Ξύλον του Ζηφόρου Σταυρού στο Άγιον Όρος

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές](#)

Η Λειψανοθήκη και ο Σταυρός με μεγάλο τεμάχιο Τιμίου Ξύλου. Ιερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου

Ο Τίμιος Σταυρός γνωστόν εκ των εκκλησιαστικών συγγραφέων Σωκράτους, Θεοδωρήτου, Σωζομενου, Ρουφίνου, Ιερωνύμου, Σουπληκίου, Αμβροσίου, έξιστορούντων άπαραλλάκτως πάσας τάς λεπτομερείας, οτε άνεκαλύφθη τω 325 μ. Χ. υπό της αυτοκράτειρας του Βυζαντίου άγίας Έλένης μετά την αναγραφήν του Τιμίου Σταυρού επί του αυτοκρατορικού Λαβάρου ο τε μεταβασα εις Ιεροσόλυμα

κατεδάφισε τον Ναόν της Αφροδίτης καί απέκάθηρε τὰς ακαθαρσίας καί τὰς των πετρῶν σωρείας, ὡς καί το εἶδωλον του Διὸς το ἐπὶ Ἀδριανοῦ του Αἰλίου (117-138 μ.Χ.) ἀνεγερθέν, ἰδρυσε δε ἐκ βάθρων αὐτόθι τον ιερὸν Ναόν της Θείας του Χριστοῦ Αναστάσεως, ἐν ᾧ εὔρε τον τε Σταυρὸν καί τον Τάφον του Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐντολή του υἱοῦ αὐτῆς Κωνσταντίνου, εἰς ὃν εὐθύς ἀνήγγειλε την ἀποκάλυψιν ταύτην. Τότε Ἐπίσκοπος ἦν Ἱεροσολύμων ὁ ἅγιος Μακάριος, ὃν μετὰ 25 ἔτη ἀπὸ της εὐρέσεως του Σταυροῦ διεδέχθη ὁ Κύριλλος.

Μετὰ την εὔρεσιν ταύτην του Σταυροῦ μέρος μεν του Τιμίου Ξύλου ἤνεχθη εἰς Κωνσταντινούπολη χάριν εὐλογίας, το δε λοιπὸν καταλειφθέν ἐν Ἱεροσολύμοις ὑπὸ της βασιλομήτορος ἐν ἀργυρῇ πυξίδι παρά τῷ Ἐπισκοπῷ, διετηρήθη ἐκεῖ ἄχρι του 614, ὅτε λεηλατήσαντες οἱ Περσαι την Παλαιστίνην συναπήγαγον αὐτὸ εἰς την ἴδιαν πατρίδα τη 22α Ἰανουαρίου διαταγῇ Πέρσου τινὸς στρατηγοῦ.

Πασίγνωστος ωσαύτως τυγχάνει ή κατά την 14ην Σεπτεμβρίου τελούμενη τελετή της Παγκοσμίου Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού προς ανάμνησιν της ευρέσεως αΰτού επί του άνωτερω Επισκόπου Ιεροσολύμων, όστις, επειδή το συρρεΰσαν μεγα πλήθος δεν ήδύνατο να πλησίαση, όπως ίδη και προσκύνηση τον Ζωοποιόν Σταυρόν, ύψωσεν αυτόν έφ' ύψηλοϋ και περιβλέπτου τόπου, ον ίδών ο λαός εβόησε «Κύριε ελεησον». Γνωστόν ωσαύτως εκ της Ιστορίας ότι ο αυτοκράτωρ Ηράκλειος έξεστράτευσε τω 624 κατά του βασιλέως των Περσών, του νεωτέρου Χοσρόη, τω δε 628 επανέκαμψεν εις Κωνσταντινούπολιν νικηφόρος επί θριαμβικού άρματος, συρομένου υπό τετράδος ελεφάντων, ένω άνδρες προπορευόμενοι έκράτουν τον Τιμιον Σταυρόν, τον όποιον άνέσωσεν από της περσικής βεβηλώσεως και τον όποιον βεβαίως έθεώρει ως το ένδοξότατον τρόπαιον. Ή δε μετά την δοξολογίαν του όρθρου τελουμένη λιτανεία άναμνησκει ημάς εκείνην την υπό του Ηρακλείου

τελεσθεισαν, οτε το εαρ του 629 εκ Κωνσταντινουπόλεως μετεβη εις Συρίαν συνεπαγόμενος τον Τίμιον Σταυρόν, τον όποιον προ τεσσάρων και δέκα ετών ειχον, ως ελέχθη, συλήσει οι βάρβαροι και ον ανυπόδητος και πενιχρά ένδεδυμένος ο ευσεβής βασιλεύς εισήγαγεν εις τον πάνσεπτον Ναόν της Αναστάσεως. Τότε άποκατέστησεν εις τον θρόνον και τον Πατριάρχην Ζαχαρίαν, όστις ειχεν άπαχθή αιχμάλωτος υπό των πολεμίων Περσών προ δεκατεσσάρων ωσαύτως ετών, και παρέδωκεν αύτω το τιμιώτατον σύμβολον και άλύμαντον, οϋδεμίαν των βαρβάρων επενεγκόντων αύτω βλάβην.

Το μέγεθος του Τιμίου Σταυροϋ κατά την ευσεβή παράδοσιν ην το μεν μήκος πεντεκαίδεκα ποδών, το δε πλάτος, ήτοι το έγκάρσιον ξύλον, οκτώ ποδών. Κατά τον θείον Κύριλλον (444) ο Τίμιος Σταυρός είχε μερισθή εις τμήματα; «Δια του Σταυρικοϋ Ξύλου της Γης άπας ο κόσμος εις τμήματα μερισθεντος διαπεπλήρωται». Όμοίως και ο θείος Χρυσόστομος (407) γράφει: «Αυτό δε το Ξύλον εκείνο, ένθα τό 'Άγιον έτάθη Σώμα και άνεσκολοπίσθη, πώς εστί περιμάχητον απασι; Και μικρόν τίνα κόκκον λαμβάνοντες εξ εκείνου πολλοί και χρυσώ περικλείοντες και άνδρες και γυναίκες των τραχήλων έξαρτώσι των εαυτών καλλωπιζόμενοι, καιτοι καταδίκης το Ξύλον και τιμωρίας».

Έπομένως εκ των δύο εκείνων τμημάτων του Τιμίου Σταυροῦ του εν Ἱεροσολύμοις καί του εν Κωνσταντινουπόλει ἀπεκόπτοντο τμήματα ἢ άτομα, χορηγούμενα τοῖς πιστοῖς προς ἁγιασμόν.

Από του 636, ως ἀναφέρει Ἀγγλος τις, ὁ Τίμιος Σταυρός εκ φόβου μη συληθῆ αὐθις ὑπό των ἀπίστων ἢ διαφθαρη, διηρέθησαν τα εν ταῖς ἀνωτέρω πόλεσι δυο μεγάλα τμήματα του Τιμίου Ξύλου εις ἑννεα καί δεκα, εκ των οποίων τρία μὲν ελαβον ἢ Κωνσταντινούπολις, δύο ἢ Κύπρος, τρία ἢ Ἀντιόχεια, εν ἢ Κρήτη, εν ἢ Ἐδεσσα, τέσσαρα ἢ Ἱερουσαλήμ, δυο ἢ Γεωργία, εν ἢ Ἀλεξάνδρεια, εν ἢ Ἀσκάλων (της εν Παλαιστίνη ἀνωτερας Ἰδουμαίας) καί εν ἢ Δαμασκός.

Ὁ Rebault de Flery ὑπελόγησε τον ὑλικόν ὄγκον του Τιμίου Ξύλου εἰς 178.000.000 ως ἐγγιστα κυβικῶν χιλιοστομετρων. Ποιησάμενος δε ἀκριβῆ καταμέτρησιν ὅλων των λειψάνων του Τιμίου Σταυροῦ του γνωστοῦ καί παρά τοῖς χριστιανοῖς υπάρχοντος κατά τὰς παρούσας ἡμέρας, εὑρεν ὅτι ὁ ὄγκος του μεχρι σήμερον σωζομένου Τιμίου Ξύλου εἶναι περίπου 3.942.000 κυβικῶν χιλιοστομέτρων.

Ὡστε εκ του υπολογισμοῦ τούτου συμπεραίνωμεν ὅτι το πλείστον μέρος ἀπώλετο κατά διαφόρους καιρικὸς περιστάσεις. Ὁ μνημονευθεὶς Rebault εἶχε την ὑπομονήν να υποβάλη εἰς μικροσκοπικὴν ἐξέτασιν τα διάφορα λείψανα του Ζωοποιού Σταυροῦ, ἐξ ἧς συνεπερανεν ὅτι οὗτος κατεσκευάσθη ἢ εκ πεύκης ἢ ἐξ ἕτερου τινός παραπλησίου αὐτῆ ξύλου. Κατά την ευσεβῆ ἡμῶν παράδοσιν καί τὰς Ἱεράς

Γραφάς, ό Τίμιος Σταυρός ην εκ πεύκης, κεδρου καί κυπαρισσιού, διό καί ό Προφήτης Ησαΐας αναφωνεί: «Εν κυπαρίσσω καί πεύκη καί κέδρω άμα δοξάσαι τον τόπον τον άγιόν μου».

Των μέχρι σήμερα διασωζομένων εν τη ύψηλίω τμημάτων του Τιμίου Ξύλου εΐρηνται εν μεν τω άγιω Όρει, όπερ κατέχει το μείζον μέρος, περί τάς 870.760 κυβικών χιλιοστομέτρων, εν δε τη Ρώμη περί τάς 537.587, εν δε΄ ταις Βρυξέλλαις περί τάς 516.090, εν δε τη Ένετία περί τάς 445.582, εν δε΄ τη Γάνδη (Φλαμανδιστί Gent, πόλει του Βελγίου εν τη Ανατολική Φλάνδρα) 436.456 καί εν Παρισίοις 237.731 κυβικών χιλιοστομέτρων. Εν δέ τη Αγγλία ελάχιστον ποσόν υπάρχει καί τούτο εν ταίς χερσί των μελών της Ρωμαϊκής Εκκλησίας.

Από το βιβλίον: ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ του Γερασίμου Σμυρνάκη ιερομόναχου Έσφιγμενίτου, εν Αθήναις, 1903.

Πηγή: http://proskynitis.blogspot.com/2010/09/blog-post_12.html